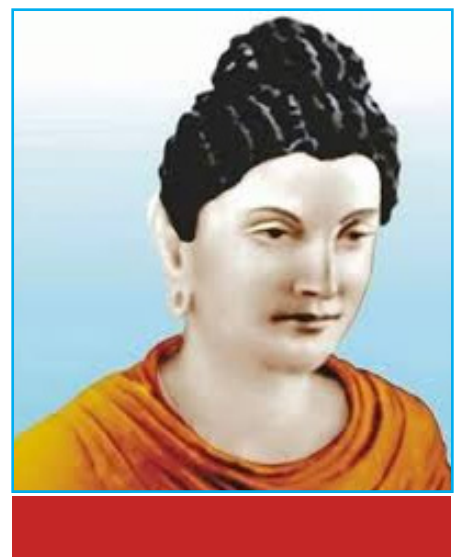

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

ਪਟਿਆਲਾ

PATIALA

On line paper

24 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਚੌਥਾ ਸਾਲ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

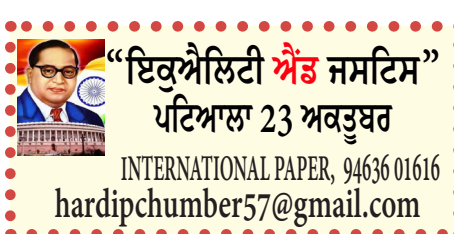
ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਰੂਸੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ

ਕ੍ਰੇਮਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ

ਮਾਸਕੋ: ਰੂਸੀ

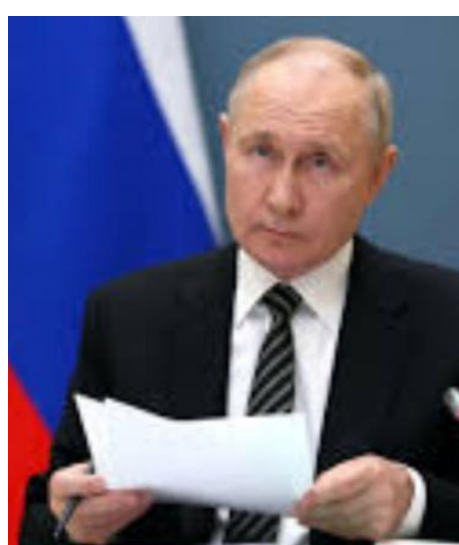
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਣਨੀਤਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸਮੇਤ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ‘ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕ੍ਰੇਮਲਿਨ (ਰੂਸੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ) ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਕੋ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਯਾਰਸ ਇੰਟਰਕੋਟੀਨੈਂਟਲ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ (ਆਈਸੀਬੀਐਮ) ਦਾ ਉਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਪਲੇਸੇਤਸਕ ਲਾਂਚ ਸਾਈਟ ਤੋਂ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਨੇਵਾ ਆਈਸੀਬੀਐਮ ਨੂੰ ਬੈਰੈਂਟਸ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਣਭੁੰਬੀ ਤੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ Tu-95 ਰਣਨੀਤਕ ਬੰਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ

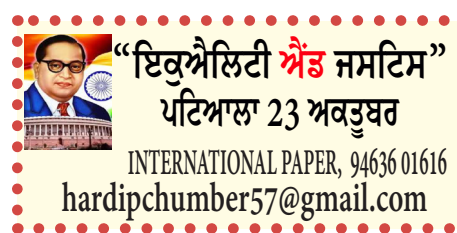
ਸਨ ਜੋ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀਆਂ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗਦੇ ਸਨ। ਕ੍ਰੇਮਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ। ਉੱਚ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨਰਲ ਵੈਲੇਰੀ ਗੋਰਾਸਿਮੋਵ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ “ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ” ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਕਿ ਬੁਡਾਪੇਸਟ ਵਿੱਚ ਪੁਤਿਨ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ “ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ” ਹੋਵੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਕੀਤੇ ਜ਼ਬਤ

ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ 972,400,000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ :

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ 47 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਭਾਈਵਾਲੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੋਰਸ (CMF) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਯਾਰਮੋਕ, ਜੋ ਕਿ CMF ਵਿੱਚ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੰਯੁਕਤ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ 150 ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਅਲ ਮਾਸਮਕ

ਦੌਰਾਨ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ 972,400,000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ।

CMF ਇੱਕ 47 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਭਾਈਵਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਲੇਨਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਦੇ 3.2 ਮਿਲੀਅਨ ਵਰਗ ਮੀਲ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

CMF ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ PNS ਯਾਰਮੋਕ ਨੇ ਦੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਰੋਕਿਆ ਜੋ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ (AIS) ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੌਮੀਅਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ।

18 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਤੋਂ 822 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਦੋ ਟਨ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਮੈਥਾਮਫੇਟਾਮਾਈਨ (ICE) ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 48 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਤੋਂ 140 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ

ਦੇ 350 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ICE ਅਤੇ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦੇ 50 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਕੋਕੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਰਾਇਲ ਸਾਊਦੀ ਨੇਵਲ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੇ ਕਮੇਡੋਰ ਫਹਾਦ ਅਲਜ਼ੈਦ, CTF 150 ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ, ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।”

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਲ ਮਾਸਮਕ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ, ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਓਮਾਨ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਗੈਰ-ਰਾਜੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ ਸੀ।

ਰੂਸੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਰਿਲਾਇੰਸ ‘ਤੇ ਅਸਰ; ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ

ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੀ ਰੂਸ ਤੋਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਫਿਲਹਾਲ ਵਿਚੋਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ (traders) ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖ...

ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ

ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੀ ਰੂਸ ਤੋਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਫਿਲਹਾਲ ਵਿਚੋਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ (traders) ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਪਾਲਣਾ

ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਰੂਸੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯੂਰਪੀਅਨ

ਵਪਾਰੀਆਂ (ਜੋ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ) ਤੋਂ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੂਸੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਰਿਲਾਇੰਸ ‘ਤੇ ਅਸਰ; ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ

ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੀ ਰੂਸ ਤੋਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਫਿਲਹਾਲ ਵਿਚੋਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ (traders) ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖ...

ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੀ ਰੂਸ ਤੋਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ

ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਫਿਲਹਾਲ ਵਿਚੋਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ (traders) ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਰੂਸੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਵਪਾਰੀਆਂ (ਜੋ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ) ਤੋਂ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਬਪਤੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਅੰਬਾਨੀ ਦੀ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਜੋ ਰੂਸੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ, ਮਾਸਕੋ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ 1.7 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦਾ ਲਗਪਗ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਣੀ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਕੈਲਕੁਲੇਟ (recalibrate) ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੂਸ ਦੀ ਰੋਸਨੇਫਟ (Rosneft) ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ‘ਤੇ ਹੁਣ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਦੀ

ਰੋਸਨੇਫਟ ਨਾਲ 25 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 500,000 ਬੈਰਲ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਦੀ ਸੌਦਾ (term deal) ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਤੇਲ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਈਮੇਲ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਫਿਸ ਆਫ ਫਾਰੇਨ ਐਸੇਟਸ ਕੰਟਰੋਲ (OFAC) ਨੇ ਓਪਨ ਜੁਆਇੰਟ ਸਟਾਕ ਕੰਪਨੀ ਰੋਸਨੇਫਟ ਆਇਲ ਕੰਪਨੀ (Rosneft) ਅਤੇ ਲੂਕੋਇਲ ਓਏਓ (Lukoil OAO)

– ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ – ‘ਤੇ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੇਮਲਿਨ ਦੀ ‘ਜੰਗੀ ਮਸ਼ੀਨ’ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰੂਸ ਵੱਲੋਂ 2022 ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਰੂਸੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇ ਭਾਰੀ ਛੋਟ (steep discounts) ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ

ਵੇਰਕਾ ਮਿਲਕ ਪਲਾਂਟ 'ਚ ਧਮਾਕਾ, 1 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਮੌਤ, 5 ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਥਾਨਕ ਵੇਰਕਾ ਮਿਲਕ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਟਰਾਇਲ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਟਰਾਇਲ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀਟਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕ ਪਿਲਾਂਟ ਵਿੱਚ 450 ਕਿਲੋ ਵਾਲੇ ਸਿਲੰਡਰ

ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਸਬੰਧਤ ਥਾਣਾ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 5 ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੁਨਾਲ ਜੈਨ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ

ਵਿੱਚ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੁਨੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਤੇਜ ਵਜੋਂ ਪਹਿਚਾਣ ਹੋਈ ਹੈ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਹਨ। ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਹਨ। ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਗੋਵਰਧਨ ਪੂਜਾ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੰਸਿਆਂ ਵਿਚ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭੀਲਵਾੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਾਣਡਲ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਗਧਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਧਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਘੁਮਿਹਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੋਵਰਧਨ ਪੂਜਾ ਦੇ ਦਿਨ ਗਧਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੰਦਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਿਸਾਨ ਬਲਦ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਜਾਪਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਗਧਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਜਾਪਤੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਗਧੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ।

ਗਧੇ ਤਾਲਾਬ ਵਿਚੋਂ ਮਿੱਟੀ ਭਰਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਮਾਣਡਲ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗੋਵਰਧਨ ਪੂਜਾ ਦੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨੂੰ 9 ਵਜੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗਧੇ ਨੂੰ ਨਿਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਮਾਲਾ ਪਾ ਕੇ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਪੰਡਿਤ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੂਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟਾਕੇ ਰੱਖਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਸਦੀ ਦੌੜ ਬਾਅਦ ਸੰਪਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਤਸਕਰੀ ਮਾਡਿਊਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ 4 ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੈੱਲ (ਐਸਐਸਓਸੀ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਆਧੁਨਿਕ .30 ਬੋਰ ਸਟਾਰ ਮਾਰਕ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਡੀਜੀਪੀ) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਜੁਗਰਾਜ

ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਚਿਰੀ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਭਗਵਾਨਪੁਰਾ, ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਨੰਨੂ ਉਰਫ ਕਾਲੂ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਦਲੀਰੀ, ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਦਲੀਰੀ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਦਿਆਲਪੁਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਐਸਐਸਓਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਗਲੋਕ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਤੇ 2 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤਸਕਰੀ ਮਾਡਿਊਲ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ।

ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਤਸਕਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ-ਪਿਛਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਏਆਈਜੀ ਐਸਐਸਓਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖੋਪ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ‘ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ

ਕਰਦਿਆਂ, ਐਸਐਸਓਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਚਾਰੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ‘ਚੋਂ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਏਆਈਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ੀ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜੂਨ 2025 ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਥਾਣਾ ਐਸਐਸਓਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਸੰਹਿਤਾ (ਬੀਐਨਐਸ) ਦੀ ਧਾਰਾ 61(2) ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 62 ਮਿਤੀ 21.10.2025 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਨਤਮ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਹਾਈਪਰਸੋਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ: ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਰੋਕੂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਹਾਈਪਰਸੋਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ, ਕੋਰੀਅਨ ਸੈਂਟਰਲ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ (ਕੇਸੀਐਨਏ) ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਹਾਈਪਰਸੋਨਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ “ਰਣਨੀਤਕ” ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ

ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੇਸੀਐਨਏ ਨੇ ਨਵੇਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਣ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦੁਆਰਾ ਪਿਓਂਗਯਾਂਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਫੌਜੀ ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਦੇ ਨਵੀਨਤਮ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਈਪਰਸੋਨਿਕ ਗਲਾਈਡ ਵਾਹਨ ਨਾਲ ਲੈਸ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਦੂਰੀ ਦੀ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

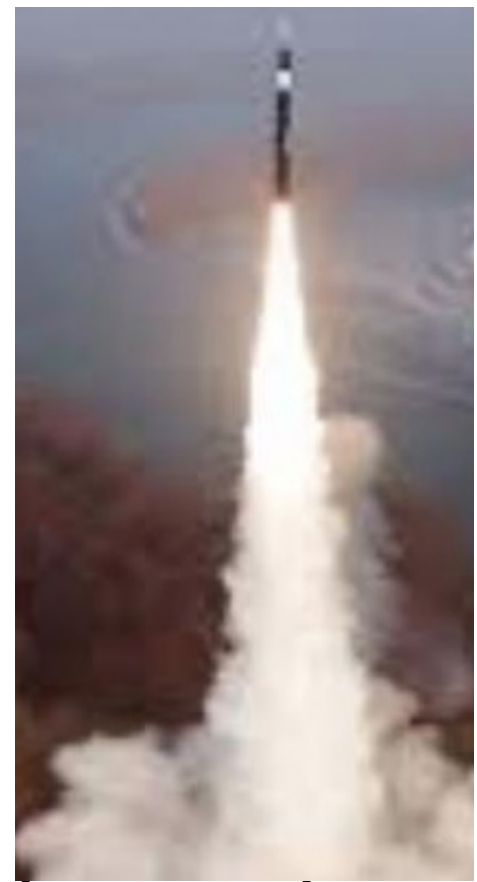
ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਿਓਂਗਯਾਂਗ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ, ਜੋ ਲਗਭਗ 350 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗੀਆਂ।

ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਣ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ

ਹੋਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ਵ ਨੇਤਾ ਗੁਆਂਢੀ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਆ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ (APEC) ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

KCNA ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਮ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਾਕ ਜੋਂਗ ਚੋਨ, ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਨਵੇਂ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ” ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ੁੱਧ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ।

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੇ ਕਈ ਹਾਈਪਰਸੋਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੀਤਾ

ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਗਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਉੱਡਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀ ‘ਤੇ ਉੱਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਗੁਗਲ ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਫਰਜ਼ੀ ਵੀਡੀਓ 24 ਘੰਟੇ 'ਚ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਫਰਜ਼ੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਵਾਇਰਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਫਰਜ਼ੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਹਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਇੰਤਰਾਜਯੋਗ ਪੋਸਟ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ

ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕੰਟੇਂਟ ਜਾਂ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਇੰਤਰਾਜਯੋਗ ਪੋਸਟ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਬਲੌਕ

ਕਰਨ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਗਲ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੰਟੇਂਟ ਸਰਚ ਵਿਚ ਨਾ ਦਿਖਾਉਣ।

ਜਕੇਰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਗੁਗਲ ਵੱਲੋਂ ਵੀਡੀਓ ਬਲੌਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਫਰਜ਼ੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਈਬਰ ਕਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

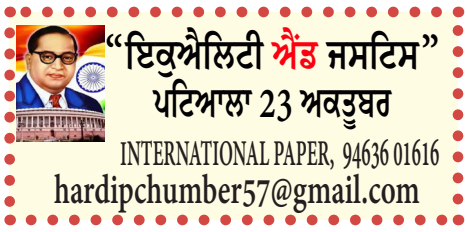
ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ (ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ) ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ

ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ 'ਤੇ ਆਲਮੀ

ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ‘ਵੱਡੀ ਪੇਸ਼ਕਦਮੀ’ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਓਵਲ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਐਂਫਬੀਆਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਾਸ਼ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਦੇਵਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ।

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ।

ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ..

ਅੰਤਮ ਟੀਚੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਅੰਤਮ ਟੀਚੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੋ ਲੋਕ ਸੰਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸਾਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਟੀਚੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ। ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦੁਬਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਸਾਡੀ ਦੇਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਹਲਕੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਾਲ ਬਹੁਮਤ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੁਟਨੀਤਕ ਸੂਝ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਮਨ ਵਿੱਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੇ। ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਰਗ ‘ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਏਕਤਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਜੈਕਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਹਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਸਾਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਇਹ 16 ਮਈ ਜਾਂ 6 ਦਸੰਬਰ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀਏ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਵਾਲ

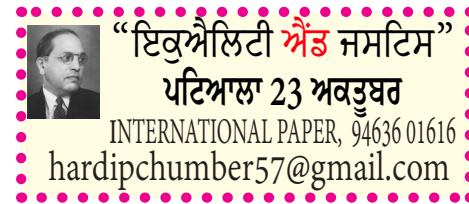
ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ‘ਤੇ ਇੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ਤ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਨ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਡਾ: ਸ਼ਿਆਮਾਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ? ਜਨਾਬ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਜਵਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਗੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਇਤਫ਼ਾਕੀਆ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੈਰੇ ਵੱਲ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੈਰਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੀਜੇ ਪੈਰੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੀਜੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਤੀਜੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਹਿਲਾ - ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਵੈਸ਼ਾਸਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਸ਼ਕਤ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਕੁੱਝ ਛੋਟੇ ਸੂਬੇ ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਕੰਬਾਈਨ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਵਰਧਾ ਵਿਖੇ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੈਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। (ਸੁਣੋ ਸੁਣੋ...)। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪਸੰਦ ਹੈ। (ਸੁਣੋ ਸੁਣੋ...) ਮੈਂ 1935 ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਨਾਬ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ 150 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਤੇ ਆਸਰਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਮੱਧਵਰਤੀ ਉਪ-ਸੰਘੀ ਲਿੰਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ? ਜਾਣਨ ਲਈ ਮੈਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਏਕੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮਝ ‘ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ

ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਪ-ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ? ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਟਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਜਵਾਬ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ, ਪੈਰਾ 3 ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਡਾ: ਸ਼ਿਆਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 16 ਮਈ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਉਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਯਕੀਨਨ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗੀ। ਸਰ, ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਤ ਡਾ: ਜੈਕਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਦੁਖੀ ਕਰੇ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਸਰ, ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਾਂਗਾ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ

ਸਰਵਹਿੱਤਕਾਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਮੰਦਰ ਭੀਖੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 25ਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਇੰਟਰ ਸਕੂਲ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 2025 ‘ ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ।

ਭੀਖੀ, 23 ਅਕਤੂਬਰ (ਕਮਲ ਜਿੰਦਲ)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਵਹਿੱਤਕਾਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਮੰਦਰ ਭੀਖੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 25ਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਇੰਟਰ ਸਕੂਲ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸੰਪੰਨ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 11 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ

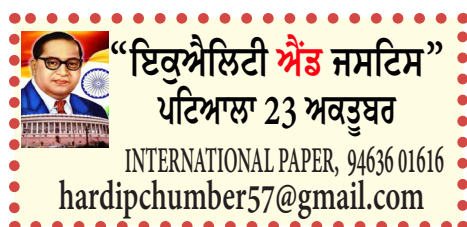

ਲਿਆ ਸੀ। ਬੜੇ ਹੀ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਈਫਲ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਿਕਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ 333, ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ 307, ਕਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ 347, ਐਸ਼ਰੀਤ ਕੌਰ 346, ਜੈਸਮੀਨ ਕੌਰ 342, ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ 287, ਹਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ 282 ਸਕੋਰ ਰਿਹਾ।

ਪਿਸਟਲ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ 320, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸ਼ਰਮਾ 343, ਏਕਮਜੋਤ ਕੌਰ 302, ਮਹਿਕਦੀਪ ਕੌਰ 293 ਸਕੋਰ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਬੜੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅੱਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁਣ ਆਲ

ਇੰਡੀਆ ਕੁਮਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰਾ ਸਿੰਘ ਇੰਟਰ ਸਕੂਲ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 2025 (ਏਅਰ ਵਾਈਪਨ) ਜੋ ਕਿ ਚੇਨੱਈ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੁਟਿੰਗ ਕੋਚ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਗਗਨਦੀਪ ਪਰਾਸ਼ਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੋਣਹਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ - ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵੀ ਜੜ੍ਹ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ - ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ।

ਨਸ਼ਾ ਉਹ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਹੌਲੀ - ਹੌਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹੌਸ਼ ਪੁਣੇ, ਮੌਜ -ਮਸਤੀ ਜਾਂ ਜਗਿਆਸਾ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੌਲੀ - ਹੌਲੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗ਼ਲਤ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜ਼ਲਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ ਲੋਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ‘ਸਟਾਇਲ’ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰੀਰਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਚਿੜ - ਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਹੌਲੀ - ਹੌਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਲ, ਮਿਰਗੀ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਚੈਨ ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕਲਪੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ: ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰਟ, ਜਰਦਾ, ਹਿਰੋਇਨ, ਤੰਬਾਕੂ, ਅਫੀਮ, ਚਰਸ,ਗਾਂਜਾ ਆਦਿ।ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਨਸ਼ਾ ਇਕ ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜੋ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਰੀਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇਵੇ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜੇ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਦਿਉਣ (ਬਠਿੰਡਾ), ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ ਕੋਟਗੁਰੂ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

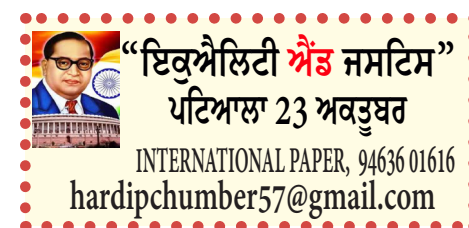
“ਨਸ਼ਾ ਛੱਡੋ, ਜੀਵਨ ਗਲਾਵੇ।”

“ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ — ਇਸਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜੇ ਨਾ।”

“ਨਸ਼ਾ ਮੌਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ — ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ।”

“ਸੁੱਚਾ ਮਨ, ਸੁੰਦਰ ਜੀਵਨ।”

ਤਥਾਗਤ ਬੁੱਧ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਡਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ - ਰਾਜ ਹੀਉ

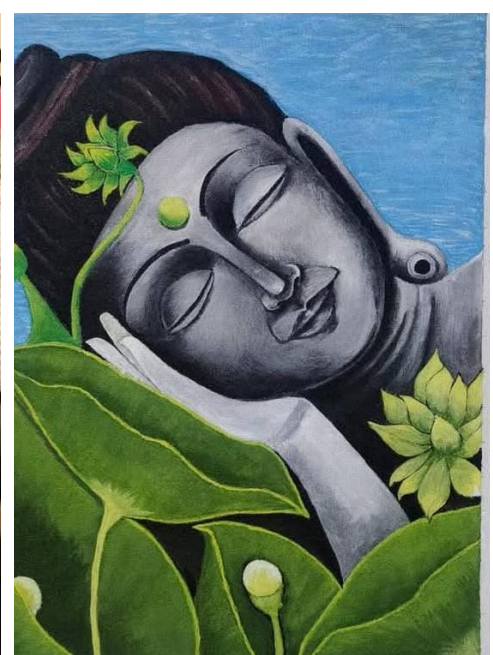

ਬੰਗਾ(ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ)ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਪੇਂਟਿੰਗ ਬਨਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮਨ ‘ਚ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੀ ਇਹ ਪੇਂਟਿੰਗ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਆਫਿਸ ‘ਚ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵੱਲ ਸੁਸ਼ੋਭਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਪੇਂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਕਿ ਇਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨਾਲ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਵਾਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਨ ਅਜੀਤ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ। ਸੇ ਦਿਵਾਲੀ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੋਇਆ। ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਅਜੀਤ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਧਰਮਵੀਰ ਪਾਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਲੰਧਰ ਅਜੀਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਖਿਆਲ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ‘ਭਾਜੀ’ ਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਿੱਘ ਮਾਨਣ ਵਾਲੇ ਹਮਦਰਦ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਨਾਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਪਾਣਗੇ ? ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਓਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ? ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਬੱਦ-ਹਜ਼ਮੀਂ ਦੀ ਗੈਸ ਨਾਲ ਫੁੱਲੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਭਾਜੀ ਹੋਰਾਂ ਤਾਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਉੱਚ ਚੋਟੀ ਦਾ ਇਹ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਸਾਂ ਦੇਵਾਂ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਅਜੀਤ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਭਾਜੀ ਦੇ ਮਿੱਤਰ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਤੰਤਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਭਾਜੀ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਗੀਟਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੈਂ ਧਰਮਵੀਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਚੱਲ ਭਰਾਵਾ ਮੁੜ ਚੱਲੀਏ, ਫਿਰ ਕਦੇ ਆਵਾਂਗੇ, ਇੱਥੇ ਗਰੀਬ ਦੀ ਨਮਸਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨੇ ਕਬੂਲਣੀ ਐ’? ਪਰ ਉਹ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਸੀ ਸੇ ਉਹ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਕਿਸੇ ਹਸਤੀ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਮਿੱਤਰ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਫਿਸ ਵੱਲ ਡਾ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਖੁੱਦ ਲੈਣ ਆਏ। ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਜੀ ਸਭ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨਿੱਘ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਸਭ ਸਵਾਲ ਧੋਤੇ ਗਏ। ਭਾਜੀ ਹੋਰਾਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਾਇਆ। ਹਰ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਠਹਾਕਾ ਮਹੌਲ ਨੂੰ ਜੇਬਨ ਬਖਸ਼ਦਾ ਰਿਹਾ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਸਵਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰ

ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਨਾਲ ਭਾਜੀ ਨੇ (ਆ ਬਈ ਮਨੀਸ਼! ਸਾਡੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚ) ਆਖਦਿਆਂ ਫੋਟੋ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਬੇ-ਤਹਾਸਾਂ ਕੀਮਤੀ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਅੱਗੇ ਭਾਜੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਖ਼ਰ ‘ਚ ਮਿਲਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਭਾਜੀ ਧਰਮਵੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਆਣਕੇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੁਸੀਂ? ਆਖਕੇ ਮੇਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਮੰਗੀ। ਧਰਮਵੀਰ ਨੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾ ਲਈ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸਾਂ ਕਿ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਸਾਡੀ ਆਖ਼ਰੀ ਗੱਲ ਅਗਸਤ 2021 ‘ਚ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਭਾਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਵੀ ਯਾਦ ਐ। ਡਾ. ਹਮਦਰਦ ਹੋਰਾਂ ਆਪ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਆਖਕੇ ਮਿਲਾਇਆ ਇਹ ਮੇਰੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਟਾਫਟ ਕਰਦੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਵੇਖਕੇ ਇਸ ਕਦਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਿਕਾਂ ‘ਤੇ ਗਿਲਾ ਸੀ ਕਿ

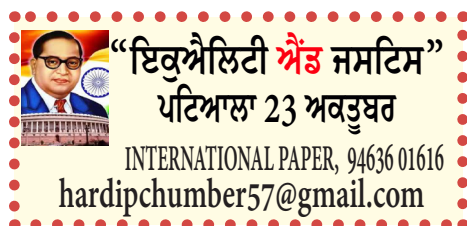

ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਐਵੇਂ ਈ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਕੇ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਭਾਜੀ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਧਾ ਘੱਟਾ ਬਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਿਕਾਂ ‘ਤੇ ਮੇਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜੀ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦੇ? ਕੰਜੂਸੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਓ ? ਹਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤੁਲ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾ ਕ੍ਰਿਤ #ਮਹਾਤਮਾ_ਬੁੱਧ_ਦੀ_ਪੇਂਟਿੰਗ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ ? ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਅੱਗਿਓਂ ਕਾਫੀ ਸੋਚ ਸਮਝਕੇ ਜੁਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਯਾਰ! ਤੂੰ ਆਪ ਗੁਲਾਬ ਸੁੰਘਕੇ ਵੇਖ ਲੈ। ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਇਹੋ ਹੀ ਜੁਵਾਬ ਐ, ਯਾਰ ! ਤੁਸੀਂ #ਹਮਦਰਦ_ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਮਿਲਕੇ ਵੇਖ ਲੈਣਾ। ਸਭ ਕੁੱਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਡੋਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ-,,ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ,, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ‘ਚ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਫੇਰਿੰਗ ਦੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼

ਮਾਨਸਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ: (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ, ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ. ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਨੈਸ਼ਨਲ ਵੈਕਟਰ ਬੋਰਨ ਡਿਸੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡੋਗੂ, ਮਲੇਰੀਏ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਏ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਭਿਆਨ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡੋਗੂ ਮਲੇਰੀਆ ਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ੱਕੀ ਡੋਗੂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲੈਣਾ

ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਲੈ ਕੇ ਮੈਕ ਐਲੀਜਾ (ਕਨਫਰਮੇਸ਼ਨ) ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਡੋਗੂ, ਚਿਕਨਗੁਨੀਏ ਜਾਂ ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਧ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਤੁਰੰਤ ਸਪਰੇਅ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੇਡੂ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਫੇਰਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਫੇਰਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਫੇਰਿੰਗ ਦਾ ਪਲਾਨ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਪਲਾਟ ਖਾਲੀ ਪਏ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ

ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਚਲਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਕਬਾੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡੋਗੂ ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਦੌਰਾਨ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ‘‘ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਡੋਗੂ ‘ਤੇ ਵਾਰ’’ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੈਣ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੋਗੂ ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਹਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੋਗੂ, ਮਲੇਰੀਏ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਦੇ ਸੀਜਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਕੇਸ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ 40-50 ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਰੇਅ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਫੇਰਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਵਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਲਾਰਵੀਸਾਈਡ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਐਚ.ਸੀ. ਖਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਗੰਭੂਜੀਆ ਫਿਸ਼ ਹੈਚਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਗੰਭੂਜੀਆ ਮੱਛੀ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਲ੍ਹੇ ‘ਚ 173 ਛੱਪੜਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੂਜੀਆ ਮੱਛੀ ਛੱਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਿਕਨ ਗੁਨੀਆ ਦੇ 421 ਸੈਂਪਲ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 48 ਕੇਸ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਏ ਹਨ। ਡੋਗੂ ਬੁਖਾਰ ਦੇ 1284 ਸੈਂਪਲ ਲਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 36 ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ

ਬਲਾਚੈਰ /ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ 21ਅਕੂਬਰ (ਬਲਵੀਰ ਚੌਪੜਾ)ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਦਰਬਾਰ-ਏ-ਸਾਹਿਬ ਰੋਜ਼ਾ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਸਲਾਨਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 26 ਅਕੂਬਰ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਪਿੰਡ ਰੈਲਮਾਜਰਾ (ਸ.ਭ.ਸ ਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆ ਗੱਦੀ ਨਸੀਨ ਸੇਵਾਦਾਰ ਲਵ ਸਾਈ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26 ਅਕੂਬਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਚਾਦਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਦੁਪਹਿਰ ਇੱਕ ‘ ਵਜੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਨੀਤੀਸ਼ ਰਾਏ ਕਵਾਲ (ਰੇਪੜ) ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਨਗੀਆ |ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ ਨੇ ਵਜੇ ਤੱਕ ਨੂਰ ਭੈਰਵੀ ਆਰਟਸ ਗਰੁੱਪ (ਦੌਰਾਹਾ) ਵਾਲੇ

ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਝਾਕੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਗਏ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਕਾਲ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਉਣਗੇ । ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਲੰਗਰ ਵੀ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਜਾਣਗੇ |ਇਸ ਮੇਕੇ ਡੇਰਾ ਗੱਦੀ ਨਸੀਨ ਸੇਵਾਦਾਰ ਲਵ ਸਾਈ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਦਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਆਵੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਮੇਲੇ ਦੇ ਮਹੌਲ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੇਨੀ,ਤੁਸ਼ਾਰ (ਸੇਮ)

ਰੇਪੜ,ਪ੍ਰਿੰਸ ਚੌਪੜਾ,ਵਿਸ਼ਾ ਲ,ਬੰਟੀ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ,ਕੁਲ ਦੀਪ,ਆਨੀਤ ਰਾਮ,ਹਨੀ ਰਾਣਾ,ਕੁਲਦੀਪ,ਬਲਵਿੰਦਰ ਮੱਲ੍ਹੀ,ਦੀਪੂ ਗੁੱਜਰ,, ,ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਘਾਰੂ(ਭੇਡੇ ਸਪਰਾਏ) ਜਮਸ਼ੇਰ ਖ਼ਾਸ ਜਲੰਧਰ,ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ |

“Equality and justice”
Patiala 23 October
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਲਾਈਫ ਕੋਚ ਮਾਨਸਾ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ।

ਡਾ.ਘੰਡ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ

ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ

ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ =ਸਫਰਨਾਮਾ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕੈਨੇਡਾ-ਸਫਰਨਾਮਾ (ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ) ਸਾਲ 2023

ਸੁਮਿਤ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ।

ਡਾ.ਘੰਡ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ 45 ਦਿੰਨਾਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਛਪਵਾਉਂਦਾ ।

ਡਾ ਘੰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿੱਖਣ ਦਾ ਸੱਬਬ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਣਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਅਤੇ ਕਿੰਗਸਟਨ ਗਏ।ਜਿਸ ਦੇਰਾਨ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਅਤੇ ਕਿੰਗਸਟਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਚਨਰ,ਲੰਡਨ,ਟਰਾਂਟੋ,ਬਰਿਮਪਪਟਨ, ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲਜ ਅਤੇ ਕਿਊਬਕ ਸਿਟੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਮੋਕਾ ਿੰਮਲਆ।ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੈਂ ਵਿਜਟ ਕੀਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਦੇਖਣਯੋਗ ਸਥਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਨੇਡਾ ਮੇਰਾ ਕਨੇਡਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਲਿੱਖਣ ਦਾ ਮੋਕਾ ਿੰਮਲਆ।ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਨੇਡਾ ਜਾਣਾ ਉਥੋਂ ਦੀ ਫੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਮੁਹਲਪੁਰ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਬੁੱਕਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਬਾਰੇ ਿੱਲਖਆ।ਸ਼ਹੀਦ ਬੁੱਕਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਚਨਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਫੇਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਕਨੇਡਾ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਇੰਗਲੇਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਾਰਜਭਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਪਹਿਲੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਲੇ ਜੋ ਕਿ ਕਿੰਗਸਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੈਨਰੀ ਫੋਰਟ,ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਕਿਊਬਕ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਿੱਲਖਆ।ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਥ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚਰਚ ਜੋ ਕਿ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਰੇਇਲ ਪਹਾੜੀ ਉਪਰ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਗੁਰੂਪੁਰ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਉਟਵਾ ਵਿੱਚ ਕਨੇਡਾ ਦਾ ਹਾਉਸ ਆਫ ਕਾਮਨ ਅਤੇ ਸੈਨਟ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੋਕਾ ਿੰਮਲਆ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬ/ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਸ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਰਾਂਹੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾਈ ਉਸ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਨੇ ਉਨਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨੀਵਾਂ ਪੱਧਰ ਦਿਖਾਇਆ।ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਹਿਤਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਅਹਿਮਾਜੀਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕੱਢਦੇ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਹ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰਮੇਦੀ ਲੇਖਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।ਕਿਸੇ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਕਹਿਣਾ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।ਹੱਦ ਉਸ ਵਕਤ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਇਹ

ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿੱਖਣ ਵਾਂਗ ਸੀ।ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਕਿਤਾਬ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਦਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਆਪਣਾ ਸਹਿਤਕਾਰਹੋਣ ਦਾ ਰੋਹਬ ਦਿਖਾਉਂਦਾ।ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਨੂੰਕਿਤਾਬ ਛਾਪਣ ਲਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਉਹ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਤੋਂ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾ ਦਿੰਦਾ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੀ ਇਹ

ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।ਨੰਬਰ 2 ਉਹ ਪੈਸੇ 600 ਕਾਪੀ ਦੇ ਲੈਂਦਾ ਪਰ ਛਾਪਦਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰ ਸੌ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਢਾਈ ਸੌ ਮੈਨੂੰ ਆਵ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੀਵਊ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਾਪੀ ਹੀ ਘੱਟ ਛਾਪੀ ਫੇਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿਕੇਰੀ ਕਿਵੇਂ ਤੀਜਾ ਨੰਬਰ ਕਿ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਤਾਬ ਐਮਜੇਨ ਤੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕੀ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੋ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਮਿੱਤਰ ਦੇਸਤ ਕਿਤਾਬ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਦੇਖੇਗਾ ਕਿ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ।ਉਹ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਇਹਨਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤੀਆਂਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗਾ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।ਭਾਵ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੀ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ ਗਈ।

ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ

ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਅਜਾਦ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ (ਢਰਦਏ ੍ਰੈਰ ੰਨਿਦ ਡਰੇਮ ੰਬਨਟਓਲ ਠਬਨਸਿਨ)

ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਗਲਿਸ਼-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਭੀਖੀ-ਮਾਨਸਾ

ਜਦੋਂ ਆਮ ਤੋਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੋਚ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਵਿਹਲੇ ਰਹਿ ਕੇ ਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੰਧਸ਼ ਅਤੇ ਰੋਕ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਤਾਰੁੰਤ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਹਿੱਤ 45 ਦਿਨ ਦਾ ਕਨੇਡਾ ਟੂਰ ਲਾਇਆ ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਕਰਦੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣਾ ਸੀ।ਬੇਸ਼ਕ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜਨ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ,ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੀ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਕਾਰਤਾਮਕ ਤਾਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾਣ

ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਤਾਰੁੰਤ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਮਾਨਸਾ ਜੋ ਮੇਰੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਵੀ ਹੈ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਫ ਕੋਚ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਹਿੱਤ ਦਫਤਰ ਖੋਲਿਆ ਗਿਆ।ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮੋਬਾਈਲ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਤਾਂ ਪੱਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।ਇਸ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਨਿੰਵਗਆਨਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਪਰੰਕ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਲਾਈਫ ਕੋਚ ਵੱਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਪਾਠਕ ਲਈ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਲਿਖੀ ਗਈ।ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਇੰਜ ਸਿਮਰਨਦੀਪ ਘੰਡ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ।ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਕਾਰਣ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਲਣ ਦਾ ਮੋਕਾ ਮਿਲਆ ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ।ਸਹਿਜਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਭੀਖੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਮਰਨਦੀਪ ਨੇ ਸਹਿ ਲੇਖਕ ਵੱਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚਿੰਤਾਂ ਮੁਕਤ ਰਖੀਏ/ ਤਣਾਅ ਉਪਰ ਕਿਵੇਂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕੈਟੀਕਲ ਉਦਾਰਹਣਾ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਕੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਇੰਗਲਿਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿੱਖੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਜਦੀਕ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੱਡੀ

ਕੀਵ ਨੂੰ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਇਲਾਕਾ ਰਸ ਲਈ ਛੱਡਣਾ ਪੈ ਸਕਦੈ: ਟਰੰਪ

ਯੂਕਰੇਨੀ ਡਰੋਨਾਂ ਨੇ ਰੂਸੀ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਵ ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ

ਬਦਲੇ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਇਲਾਕਾ ਛੱਡਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਫੋਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ’ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ‘ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਟੁੱਕੜਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ’ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: “ਖੈਰ, ਉਹ(ਰੂਸ) ਕੁਝ ਲੈਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿੱਤੀ ਹੈ।” ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ ‘ ਅ ਸੀਂ (ਅ ਮ ਰੀ ਕਾ) ਇਕਲੌਤਾ ਦੇਸ਼ ਹਾਂ ਜੋ

ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੰਗ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਫੋਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ‘ਸੰਡੇ ਮਾਰਨਿੰਗ ਫਿਊਚਰਜ਼’ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੂਸੀ ਅਤੇ ਕਜ਼ਾਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨੀ ਡਰੋਨਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਗੈਸ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਜ਼ਾਖਸਤਾਨ

ਤੋਂ ਗੈਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਓਰੇਨਬਰਗ ਪਲਾਂਟ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ ਗੈਜ਼ਪ੍ਰੋਮ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਜ਼ਾਖ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਇਸੇ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਰੱਥਾ 45 ਬਿਲੀਅਨ

ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਓਰੇਨਬਰਗ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ Kara-chaganak ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਗੈਸ ਸੰਘਣਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਗਵਰਨਰ Yevgeny Solnt-sev ਅਨੁਸਾਰ, ਡਰੋਨ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

Panjab University Came All The Way To Satish Dhawan Govt. College Ludhiana

Prof PK Sharma Freelance Journalist
Associate Professor of English (Retired),
Pom Anm Nest, BARNALA(Punjab)

Twentyeth Century still haunts a lot because of its varying moods and colours offering fantastic a contrast of times”then”and”now.”Going back to those golden days indeed leaves one into an amazing and a rare sense of contentment, cheerfulness and belonging,an era really worth adoring.

Oh yes, I am elated even now while remembering in a flash back my two years stint spent in a nursery known for producing icons in various walks of life- Dr. Satish Chander Dhawan Government College, Ludhiana and my stay in Room No 110 of New Hostel with its balcony facing Rose Garden- a brain child of Dr.MS Randhawa an iconic figure,with its wired temporary fencing,its rosy common boundaries touching Hostel premises for attaining my MA English degree !

The English Department having very

glorious traditions to its credit was then headed by Prof Surinder Singh Narula- a fictionist with a very learned and dedicated team of our esteemed guides: Profs RN Matta,LS Malhotra,Mohan Swarup,Tejwant Gill,PK Sood,KS Gill,KS Abhilashi,NK Aggarwal and IS Toor.

The English Department had a very fine custom of having English Literary Circle that tended to offer rich exposure to the teachers and students alike by hosting extension lectures of then celebrated scholars of English Literature.During my two year MA English Studies span from 1973 to 1975,after almost more than two decades of post independence budding “Idea of New India Phase”,I had the pleasure and privilege of gaining a lot from two extension lectures hosted by the English Literary Circle.

The two unforgettable occasions for us were when Panjab University Chandigarh came all the way to Dr.Satish Chander Dhawan Government College, Ludhiana

on an invitation by the English Literary Circle.Dr.Jagdish Chander of the Deptt. of English,Panjab University Chandigarh delivered a lecture on the Dramatic Art of William Shakespeare.In the second instance, it was Dr.ML Raina, Department of English Panjab University who visited us to deliver a lecture on Modern Fiction. Dr.Suresh Chander of Hindi Department of our college taking keen interest in English Literature too used to attend these extension lectures.

Then English Literary Circle had a laudable convention of remembering its fellows even after they left their Alma Mater on being getting some posting or career placement.After attaining my MA English degree,I started my career as a Lecturer in English from Govt.College Ropar.Then Secretary of the English Literary Circle Ms Rashmi Verma invited me to attend Literary Circle special meet at Ludhiana in the year 1976.SD College, Barnala from where I graduated too used

to have English Literary Circle culture. When I served there too as a Lecturer in English, it did recognise my contribution to it as a Student Editor(English Section) of “The Stream” our college magazine.

Gone with the twentieth century are the graceful days of the English Literary Circles barring rare exceptions in the colleges of Punjab,where special extension lectures were infact exceptional occasions providing too many golden opportunities to students and teachers alike to polish and update their knowledge afresh in the realms of English Literature as well as Language listening to and interacting with the literary giants of the day !

ਗੱਡੀਆਂ, ਟ੍ਰੇਨਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗ ਰਹੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ - ਏ ਐਸ ਆਈ ਰਾਮ ਸਰਨ

ਹਰਰੋਜ ਵਹੀਕਲਾ, ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਸਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਕਾਰਨ, ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅੱਗਾਂ ਬੁਝਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਰੈਸਕਿਯੂ ਕਰਕੇ ਫਸਟ ਏਡ, ਸੀ ਪੀ ਆਰ

ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅੰਬਰ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਜਿਜ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਪਲਾਂਟ ਮੈਨੇਜਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਸਿਮਰਨ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ, ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਟ੍ਰੇਨਰ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਲ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਏ ਐਸ ਆਈ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਰਨ ਵਲੋਂ ਅੱਗਾਂ ਲਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ, ਅੱਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਅੱਗਾਂ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ, ਮਿੱਟੀ, ਅੱਗ ਨੂੰ ਭੁੱਖਾ ਮਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਠੀਕ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ, ਕਾਹਲੀ ਅਤੇ ਨਾਸਮਝੀ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸੇ ਅਤੇ

ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਵ੍ਹੀਕਲ, ਇਮਾਰਤ, ਫੈਕਟਰੀ, ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਅੱਗਾਂ, ਗੈਸਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਤਬਾਹੀਆਂ ਦੇ ਸੇਂਟਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿਖੇ 1000/2000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੱਗਾਂ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਲੰਡਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸੇਫਟੀ, ਬਚਾਉ, ਮਦਦ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ

ਸ਼੍ਰੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, 23 ਅਕਤੂਬਰ 2025 — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਰੂਪਨਗਰ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ, ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੇ ਕੋਟਪਾ ਐਕਟ (Cigarettes and Other Tobacco Products Act) ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਭਰਤਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ

ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਆਨੰਦ ਘਈ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਛੱਡੋ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਜੀਓ — ਤੰਬਾਕੂ ਸਿਰਫ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਹਿਰ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਡਾ. ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ, ਹਿ੍ਦਯ ਰੋਗ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀਆਂ

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟਪਾ ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਧੂਮਰਪਾਨ ਕਰਨਾ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਦੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਅਕਸ਼ਿਤ ਬਿਸ਼ਟ, ਸੈਨੀਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਐਜੂਕੇਟਰ ਸਾਹਿਲ ਸੁਖੇਰਾ, ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸੈਨੀਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਭਰਤਗੜ੍ਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਟਪਾ ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਧੂਮਰਪਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਟਪਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਚਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ‘ਮਾੜੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ’ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ (Air Quality) ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ‘ਮਾੜੀ’ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (CPCB) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰੇਵਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਧਾਰੂਹੜਾ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ

ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (AQI) 338 ਸੀ। ਜੀਂਦ ਅਤੇ ਰੋਹਤਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 305 ਅਤੇ 302 ਦੇ AQI ਨਾਲ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ‘ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ’ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ AQI ਮਾੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਲਾ (248), ਭਿਵਾਨੀ (251), ਚਰਖੀ ਦਾਦਰੀ (263), ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ (230), ਪੰਚਕੂਲਾ (257), ਪਾਣੀਪਤ (275), ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ (249), ਕਰਨਾਲ (207), ਫਤਿਹਾਬਾਦ (277) ਅਤੇ ਸੋਨੀਪਤ (226) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 274, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 213,

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 251, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 119, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ 151, ਖੰਨਾ ਵਿੱਚ 152, ਰੂਪਨਗਰ ਵਿੱਚ 157 ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 90 ਦਾ AQI ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 129 ਦਾ AQI ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ੀਰੇ ਅਤੇ 50 ਵਿਚਕਾਰ AQI ਨੂੰ ‘ਚੰਗਾ’, 51 ਅਤੇ 100 ‘ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼’, 101 ਅਤੇ 200 ‘ਦਰਮਿਆਨਾ’, 201 ਅਤੇ 300 ‘ਮਾੜਾ’, 301 ਅਤੇ 400 ‘ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ’, 401 ਅਤੇ 450 ‘ਗੰਭੀਰ’ ਅਤੇ 450 ਤੋਂ

ਉੱਪਰ ‘ਗੰਭੀਰ ਪਲੱਸ’ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ‘ਚ ਲਿਪਟੀ ਦਿੱਲੀ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ‘ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ’ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਨੰਦ ਵਿਹਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ‘ਗੰਭੀਰ’ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧੀਮੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ‘SAMEER’ ਐਪ ਮੁਤਾਬਕ ਆਨੰਦ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 428 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹੋਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ‘ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ’ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ 48 ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ‘ਮਾੜੀ’ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

समय और स्थितियों को अनुकूल बनाया जाए तो दुनिया की कोई भी शक्ति इस देश को एक होने से रोक नहीं सकती

अंतिम लक्ष्य के बारे में मेरे मत में हममें से किसी को भी

डर पालने की जरूरत नहीं है। इस बारे में किसी के मन में कोई आशंका नहीं होनी चाहिए। अपनी दिक्कतें अंतिम लक्ष्य को लेकर नहीं है। आज जो संगठित नहीं हैं उस समाज के लोग एक साथ संगठन के मार्ग पर कैसे आगे बढ़ें इस बारे में सोचना यही हमारी दिक्कत है। हमारी मुश्किल लक्ष्य को लेकर नहीं, शुरुआत कैसे की जाए यह हमारे सामने खड़ी दिक्कत है। अंतिम उद्देश्य को लेकर हमें कोई दुविधा नहीं। इसीलिए अध्यक्ष महोदय, मुझे लगता है कि, अपनी मर्जी से हमारी मित्रता को स्वीकारने के लिए इस देश के हर पक्ष को अगर तैयार करना हो तो, पूर्वाग्रह के कारण जो अभी भी शामिल होने के लिए तैयार नहीं हैं ऐसे घटकों को मुख्य धारा में शामिल करना होगा और ऐसा करने के लिए उन्हें कुछ रियायतें देनी पड़ें तो देने की कूटनीतिक चतुरता बहुसंख्यक पक्ष दिखाएं यह बताने के लिए मैं यह आह्वान कर रहा हूं। मन में डर पैदा करने वाले नारों और शब्दों को हम दूर रखते हैं। हमारे विरोधियों की मानसिकता और पूर्वाग्रहों को ध्यान में रखते हुए हम उन्हें कुछ रियायतें देंगे। उन्हें भी अपने साथ कर लेंगे। हम जिस मार्ग पर आगे बढ़ रहे हैं उस मार्ग पर अपनी मर्जी से वे हमारे साथ हो लेंगे। इस मार्ग पर लंबे समय तक हम अगर साथ चलते रहे तो ही हम एकता की दिशा में आगे बढ़ेंगे। आयु. जयकर की उपसूचना का मैं यहां केवल इसलिए समर्थन कर रहा हूं कि हम सबको इस बात का अहसास हो कि साथ मिलकर आगे बढ़ना ही इस समय बहुत महत्वपूर्ण है। सबको इसका अहसास होना जरूरी है। हम सही हों या गलत, हमारे कानूनी अधिकारों के साथ हमारी भूमिका मेल खा रही हो अथवा न खा रही हो, 16 मई अथवा 6 दिसंबर के निवेदनों के अनकूल हो अथवा न हो ये सारी बातें कुछ समय के लिए हम किनारे रखें। कानूनी मुद्दे से भी यह मसला अधिक महत्वपूर्ण है, बल्कि यह कानूनी मुद्दा है ही नहीं। कानून की सभी बातें हम दूर रखते हैं और ऐसी कोशिश करते हैं कि जो लोग आज हमारा साथ देने के लिए तैयार नहीं हैं वे भी साथ के लिए तैयार हो जाएं। मैं आप सब लोगों से आह्वान करता हूं कि हम ऐसा माहौल तैयार करें।

इस सदन में चल रही चर्चा में दो सवाल विचारार्थ रखे गए हैं। इन सवालों का मेरे मन पर इतना गहरा असर हुआ कि मैंने उन्हें दर्ज कर रखा है। उनमें से एक सवाल मेरे मित्र बिहार के मुख्यमंत्री ने कल की सभा में अपने भाषण में उपस्थित किया था। वह पूछ रहे थे कि मुस्लिम लीग को इस संविधान सभा में सहयोगी होने से प्रस्तुत प्रस्ताव कैसे रोक सकता है? आज मेरे

मित्र डॉ. श्यामाप्रसाद मुखर्जी ने दूसरा प्रश्न उपस्थित किया कि कैबिनेट मिशन के प्रस्ताव से यह प्रस्ताव अलग तो नहीं? महोदय, ये दोनों सवाल अत्यंत महत्वपूर्ण हैं और उनके केवल जवाब, नहीं स्पष्ट जवाब दिए जाने चाहिए। मुझे साफ तौर पर ऐसा लगता है कि प्रस्तुत प्रस्ताव से कुछ निकलने का उद्देश्य हो या ना हो, यह केवल आकस्मिक घटना हो या न हो, लेकिन इस प्रस्ताव का निश्चित परिणाम मुस्लिम लीग को संविधान सभा से बाहर रखने में ही होने वाला है। इस संदर्भ में प्रस्ताव के तीसरे परिच्छेद की ओर मैं आपका ध्यान दिलाना चाहता हूं क्योंकि, मुझे लगता है कि यह परिच्छेद अत्यंत महत्वपूर्ण और अर्थपूर्ण है। तीसरे परिच्छेद में भारत के भावी संविधान के बारे में विचार किया गया है। प्रस्ताव रखने वाला इसके जरिए क्या कहना चाहता है मैं नहीं जानता। लेकिन मैं यह मान कर चलता हूं कि मंजूर होने के बाद यह प्रस्ताव तीसरे परिच्छेद के संदर्भ से संविधान निर्माण के लिए संविधान सभा के निर्देशन का काम करेगा। क्या कहा है इस तीसरे परिच्छेद में? तीसरा परिच्छेद कहता है कि इस देश में राज्य संस्था के दो प्रकार होंगे। पहला - निचले स्तर पर स्वायत्त प्रांत अथवा राज्य अथवा ऐसे हिस्से होंगे जो अखंड भारत में शामिल होना चाहते हैं। ये स्वायत्त घटक पूरी तरह अधिकारयुक्त होंगे। उनके कुछ अन्य अधिकार भी होंगे। घटक प्रांत के ऊपरी स्तर पर संघ राज्य होंगे। कुछ हद तक उन्हें कानून बनाने, उन पर अमल करने और प्रशासन चलाने के अधिकार होंगे। प्रस्ताव का यह हिस्सा पढ़ते हुए सम्मिलित करने की संकल्पना के संदर्भ और एक तरफ केंद्र सरकार और दूसरी तरफ के प्रांतीय सरकारों के बीच संपर्क बनाए रखने वाली व्यवस्था मुझे कहीं दिखाई नहीं दे रही। कॉबिनेट मिशन के प्रस्ताव की पृष्ठभूमि पर इस परिच्छेद को पढ़ने के बाद या कांग्रेस की वर्धा में परिषद में पारित किए गए प्रस्तावों की पृष्ठभूमि में इस परिच्छेद को पढ़ने के बाद भी प्रांतों के एकीकरण की संकल्पनाओं के संदर्भ में मुझे कहीं नहीं दिखाई देता। इसलिए मानना ही पड़ेगा कि मैं बेहद आश्चर्यचकित हूं। इस प्रकार अलग गुट बनाने की कल्पना जाती तौर पर मुझे स्वीकार नहीं। (सुनो.... सुनो...)। मुझे मजबूत केंद्र सरकार पसंद है। (सुनो... सुनो...)। 1935 में भारत सरकार कानून द्वारा तैयार किए गए केंद्र सरकार से भी अधिक मजबूत केंद्र सरकार मुझे चाहिए। लेकिन महोदय, मेरे इन मतों को वर्तमान स्थिति में कहीं स्थान है ऐसा मुझे दिखाई नहीं देता। हमने काफी लंबी यात्रा की है। मेरी नजर में जिसे बेहद प्रशंसनीय, सम्मानजनक और आश्रय का स्थान माना जाए ऐसी 150 साल की प्रशासनिक व्यवस्था से निर्माण हुई मजबूत केंद्र सरकार को डिगाने की सहमति कांग्रेस पक्ष ने क्यों दी यह कांग्रेस ही जाने। इस भूमिका का त्याग करने के बाद तथा हमें मजबूत केंद्र सरकार नहीं चाहिए ऐसी भूमिका अपनाने के बाद, घटक राज्य तथा केंद्र सरकार को जोड़ने वाली बीच की उपसंघराज्य की कड़ी स्वीकारने के बाद परिच्छेद 3 में शामिल करने की योजना का जिक्र क्यों नहीं किया गया यह मैं जानना चाहता हूं। एकीकरण से संबंधित धाराओं को ठीक से समझने में कांग्रेस पक्ष, मुस्लिम लीग और अंग्रेज सरकार सहमत नहीं हो पा रहे हैं यह मैं समझ सकता हूं। मैंने इस बारे में सोचा है और अगर मैं गलत हूं यह कोई सप्रमाण मुझे समझा दे तो मैं अपनी राय में सुधार लाने को तैयार हूं कि विभिन्न गुटों में विभाजित राज्यों द्वारा अगर संघराज्य अथवा उप संघराज्य को मान्यता दी जाए तो कांग्रेस इस प्रस्ताव का विरोध नहीं करेगी इस बात को कम से कम कांग्रेस ने माना था। कांग्रेस की यही सोच है इसका मुझे भरोसा है। मेरा सवाल है कि प्रस्ताव रखने वाले व्यक्ति द्वारा उसे तथा उसके पक्ष की जिस बात सहमति है उन प्रांतों की एकता या प्रांतों के एकीकरण की बात का जिक्र प्रस्ताव में क्यों नहीं किया गया है ? इस प्रस्ताव में संघ की कल्पना को पूरी तरह टाला क्यों गया है? इस बात का जो भी जवाब हो, वह मुझे इस प्रस्ताव में दिखाई नहीं दे रहा। इसलिए, मैं कहना चाहता हूं कि, बिहार के प्रधान और डॉ. श्यामाप्रसाद मुखर्जी द्वारा उपस्थित

किए गए दो सवालों का परिच्छेद 3 यह जवाब है। उनके द्वारा प्रस्तुत किए गए दो सवालों में से पहला सवाल यह है कि, 16 मई के प्रस्ताव के साथ यह प्रस्ताव अलग कैसे है ? और दूसरा सवाल है- संविधान सभा में मुस्लिम लीग के प्रवेश पर यह प्रस्ताव क्यों प्रतिबंध लगाता है ? निश्चित तौर पर मुस्लिम लीग इस बात का फायदा उठाएगा और अपनी लगातार अनुपस्थिति का समर्थन करेगा। महोदय, मेरे मित्र डॉ. जयकर द्वारा इस प्रस्ताव से संबंधित निर्णय को मुलतवी किए जाने को लेकर जो दलील प्रस्तुत की थी उसे मैं कुछ हद तक कानूनी कह सकता हूं, भले ही इससे उन्हें थोड़ा दुख पहुंचे। उनकी दलील थी कि क्या ऐसा करने का अधिकार आपके पास है? अपनी बात रखते हुए उन्होंने संविधान सभा के कामकाज से संबंधित कैबिनेट मिशन के कथन का कुछ हिस्सा पढ़ कर सुनाया। उनकी दलील का मुख्य हिस्सा था, कि इस प्रस्त पर निर्णय लेने के लिए संविधान सभा द्वारा जो कार्यपद्धति अपनाई गई है वह कैबिनेट मिशन के वक्तव्य में समाहित कार्यपद्धति से बिल्कुल अलग है। महोदय, इस मुद्दे को मैं थोड़े अलग तरीके से रखना चाहता हूं।

इस मुद्दे को सीधा मंजूर अथवा नामंजूर करने का अधिकार आपको है अथवा नहीं यह मैं आपसे नहीं पूछूंगा। हो सकता है आपके पास यह अधिकार हो। मैं यही पूछना चाहता हूं कि क्या ऐसा करना आपके लिए दूरदर्शी साबित होगा? क्या आपके लिए यह सुझाव का निर्णय साबित होगा ? अधिकार एक बात है, समझ पूरी तरह से अलग दूसरी बात है। इस बात का निर्णय लेते हुए सदन इस बात पर जरूर गौर करे कि क्या इस प्रकार निर्णय लेना समझदारी होगी? क्या यह कूटनीतिक चतुरता साबित होगी? इस पल यह निर्णय करना क्या दूरदर्शिता साबित होगी? इसका जवाब देते मैं कहना चाहूंगा कि यह दूरदर्शिता या समझदारी भरा कदम सिद्ध नहीं होगा। कांग्रेस और मुस्लिम लीग के बीच का विवाद मिटाने के लिए एक बार और कोशिश किए जाने का सुझाव मैं देता हूं। यह सवाल जीवन-मृत्यु जितना महत्वपूर्ण है और किसी पक्ष की प्रतिशत के आधार पर उसे कभी सुलझाया नहीं जा सकता इसका मुझे यकीन है। राष्ट्र के भविष्य के बारे में सोचते हुए लोगों की प्रतिशत, नेताओं की प्रतिशत या दल की प्रतिशत गणय हो जाती है। किसी भी बात से ज्यादा राष्ट्र का भविष्य महत्वपूर्ण होता है। संविधान सभा का काम सर्व-सहमति से होने के लिए यह लाभप्रद रहेगा। इतना ही नहीं, इससे मुस्लिम लीग द्वारा कोई निर्णय लिए जाने से पूर्व उसकी प्रतिक्रिया भी संविधान सभा को पता चलेगी। इसी कारण मैं डॉ. जयकर की उपसूचना का समर्थन कर रहा हूं। हम अगर जल्दबाजी से निर्णय करेंगे तो भविष्य में उसका क्या असर होगा इस बारे में भी हमें सोचना होगा। सभागृह जिनके बस में है

.....

10 हजार, पैसे वापस मांगे तो बीच सड़क पर की दरिंदगी; वीडियो वायरल

प्राप्त जानकारी के अनुसार, यह घटना मध्य प्रदेश के निवाड़ी जिले के पृथ्वीपुर जनपद के मनेठा गांव की है।

रिपोर्ट्स के मुताबिक, पीड़ित महिला, शांति अहिरवार, ने गांव के सरपंच के पति और प्रतिनिधि राजकुमार साहू को एक सरकारी आवास योजना के तहत घर दिलाने के नाम पर

10,000 रुपये दिए थे।

काफी समय बीत जाने के बाद भी जब महिला को योजना का लाभ नहीं मिला, तो उसने राजकुमार साहू से अपने पैसे वापस मांगे। आरोप है कि इसी बात को लेकर दोनों के बीच बहस शुरू हो गई और विवाद इतना बढ़ गया कि साहू ने महिला को बीच सड़क पर ही पीटना शुरू कर दिया।

शिकायत के बाद भी नहीं हुई कार्रवाई

Free Press Journal की

रिपोर्ट के अनुसार, इस मामले में पीड़ित महिला द्वारा स्थानीय अधिकारियों के पास औपचारिक शिकायत दर्ज करा दी गई है। हालांकि, चौकाने वाली बात यह है कि शिकायत के बावजूद अब तक आरोपी के खिलाफ कोई कार्रवाई नहीं की गई है।

यह खौफनाक वीडियो सोशल मीडिया पर वायरल होने के बाद लोगों में भारी गुस्सा और आक्रोश है। लोग सरपंच प्रतिनिधि के इस हिंसक और

अपमानजनक व्यवहार की कड़ी निंदा कर रहे हैं और आरोपी के खिलाफ सख्त कानूनी कार्रवाई की मांग कर रहे हैं।

SC/ST ਅत्याਚਾਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਟੰਗੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਂ ਪਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ: ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਡਰ ਜੋ ਆਪਕੇ ਲਿਏ ਜਾਨਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਯਹ ਆਦੇਸ਼ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਸ਼ੇਤਰ ਮੇਂ SC/ST ਏਕਟ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਏਕ ਉਦਾਹਰਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਜ਼ੀਂ ਕਾ ਮਾਨਨਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਫੈਸਲਾ SARFAESI ਏਕਟ ਔਰ ਸੰਵੇਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਂ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇ ਮੇਂ ਸਹਾਯਕ ਹੋਗਾ।

ਨੌ ਦਿੱਲੀ- ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਏਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤਿ (SC/ST) ਅਤਿਆਚਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਕੀ ਧਾਰਾ 3(1)(f) ਔਰ (g) ਬੈਂਕ ਦੇ ਵੈਧ ਮਾਟੰਗੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਂ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਯਾ ਬਾਧਿਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀ ਜਾ ਸਕਤੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਮੇਂ ਏਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤਿ ਆਯੋਗ (NCST) ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਯਾਚਿਕਾ ਦਾਯਰ ਕੀ ਥੀ, ਜਿਸਮੇਂ ਆਯੋਗ ਦੁਵਾਰਾ ਜਾਰੀ ਸਮਨ ਔਰ ਜਾਂਚ ਕੋ ਚੁਨੌਤੀ ਵੀ ਗਈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਨ ਕੇਵਲ ਆਯੋਗ ਕੀ ਕਾਰੰਵਾਹੀ ਪਰ ਸਟੇ ਲਗਾ ਦਿਯਾ, ਬਲਿਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ (ਏਮਡੀ) ਔਰ ਸੀਡੀਓ ਕੋ ਵਿਯਕਿਗਤ ਰੂਪ ਸੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਨੇ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਕੋ ਭੀ ਰਦ ਕਰ ਦਿਯਾ। ਜਸਟਿਸ ਸਚਿਨ ਦੱਤਾ ਕੀ ਏਕਲਪੀਠ ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਕੋ ਯਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਨਾਯਾ, ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਸ਼ੇਤਰ ਮੇਂ SC/ST ਏਕਟ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਕੇ ਸੰਦਰੱਭ ਮੇਂ ਮੀਲ ਕਾ ਪੱਥਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਏਕ ਪੁਰਾਨੇ ਫ਼ਰਾਜ਼ ਵਿਵਾਦ ਸੇ ਜੁਡਾ ਹੈ, ਜੋ 2013 ਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁਆ। ਏਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸੁੰਦੇਵ ਅਪਲਾਯੰਸੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨਾਮਕ ਕੰਪਨੀ ਕੋ 16 ਕਰੋਡ਼ 68 ਲਾਖ ਰੁਪਯੇ ਕਾ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀ ਥੀ। ਇਸ ਫ਼ਰਾਜ਼ ਕੇ ਬਦਲੇ ਕੰਪਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰੀਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਕੇ ਠਾਧੇ ਜਿਲੇ ਕੇ ਵਸਈ ਸਥਿਤ ਸੰਪਤਿ ਪਰ ਇਕੁਵਿਟੇਬਲ ਮਾਟੰਗੇਜ਼ (ਸਮਝੌਤਾ ਆਧਾਰਿਤ ਗਿਰਵੀ) ਰਖੀ ਥੀ। ਲੇਕਿਨ ਕੰਪਨੀ ਦੁਵਾਰਾ ਫ਼ਰਾਜ਼ ਚੁਕਾਨੇ ਮੇਂ ਚੁੱਕ ਹੋਨੇ ਪਰ 28 ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਕੋ ਬੈਂਕ ਨੇ ਖਾਤੇ ਕੋ ਨਾਨ-ਪਰਫਾਰਮਿੰਗ ਏਸਟੇ (NPA) ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿਯਾ। ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸਿਕੁਯੋਰਿਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਏਂਡ ਰਿਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਆੱਫ ਫਾਈਨੰਸ਼ਿਯਲ ਏਸੇਟਸ ਏਂਡ ਏਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਆੱਫ ਸਿਕੁਯੋਰਿਟੀ ਈਂਟਰੇਸਟ ਏਕਟ, 2002 (SARFAESI ਏਕਟ) ਕੀ ਧਾਰਾ 13(4) ਕੇ ਤਹਤ ਅਪਨੀ ਸਿਕੁਯੋਰਿਟੀ ਕੋ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ।

SARFAESI ਏਕਟ ਕੇ ਤਹਤ ਪਾਲਘਰ ਕੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ 19 ਜਨਵਰੀ 2024 ਕੋ ਏਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਕੋ ਸੰਪਤਿ ਕਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੇਨੇ ਕੀ ਅਨੁਮਤਿ ਵੀ। ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਤਹਸੀਲਦਾਰ ਔਰ ਏਜੀਕੁਯੂਟਿਵ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਵਸਈ ਨੇ

11 ਜੁਲਾਈ 2024 ਕੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸੰਪਤਿ ਕਾ ਕਬਜ਼ਾ 8 ਔਰ 9 ਅਗਸਤ 2024 ਕੇ ਬੀਚ ਬੈਂਕ ਕੋ ਸੌਂਪਨੇ ਕਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ। ਲੇਕਿਨ ਇਸੀ ਬੀਚ, ਏਕ ਵਿਯਕਿ (ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 2) ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਯਾ ਕਿ 27 ਜੁਲਾਈ 2016 ਕੇ ਏਕ ਸੇਲ ਏਂਪ੍ਰੀਮੈਂਟ ਕੇ ਤਹਤ ਸੰਪਤਿ ਕਾ ਮਾਲਿਕਾਨਾ ਹਕ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ ਪਰ ਉਸਨੇ ਵਸਈ ਸਿਵਿਲ ਜਜ਼ ਕੋਰਟ ਮੇਂ ਸਿਵਿਲ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 4/2025 ਦਾਯਰ ਕੀਯਾ, ਜਿਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਕੋ ਸੰਪਤਿ ਸੇ ਨਿਪਟਨੇ ਸੇ ਰੋਕਨੇ ਕੀ ਮਾਂਗ ਕੀ ਗਈ। ਸੂਟ ਮੇਂ ਕਹਾ ਗਯਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਉਧਾਰਕਰਤਾਓਂ ਔਰ ਗਿਰਵੀ ਰਖਨੇ ਵਾਲੀਂ ਕੇ ਮਾਲਿਕਾਨਾ ਹਕ ਕੀ ਜਾਂਚ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਸੰਪਤਿ ਕੋ ਸਿਕੁਯੋਰਿਟੀ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਯਾ, ਜੋ ਅਵੈਧ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਾਤ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿਵਿਲ ਸੂਟ ਮੇਂ ਅਭੀ ਤਕ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਹੈ।

ਸਿਵਿਲ ਸੂਟ ਕੇ ਸਾਥ-ਸਾਥ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 10 ਫਰਵਰੀ 2025 ਕੋ SC/ST ਅਤਿਆਚਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਕੀ ਧਾਰਾ 3(1)(f) ਔਰ (g) ਕੇ ਤਹਤ NCST ਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਦਰਜ਼ ਕੀ। ਇਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਪਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਪਰ ਜਨਜਾਤੀਯ ਵਿਯਕਿ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਾ ਆਰੋਪ ਲਗਾਯਾ ਗਯਾ। NCST ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਪਰ 18 ਜੁਲਾਈ ਕੋ ਸਿਟਿੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਯਾ, ਜਿਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਕੇ ਏਮਡੀ ਔਰ ਸੀਡੀਓ ਕੋ 22 ਜੁਲਾਈ ਕੋ ਵਿਯਕਿਗਤ ਰੂਪ ਸੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਨੇ ਕਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ ਗਯਾ। ਲੇਕਿਨ ਬੈਂਕ ਕੋ ਯਹ ਨੋਟਿਸ ਤੀਨ ਦਿਨ ਦੇਰੀ ਸੇ, ਯਾਨੀ 25 ਜੁਲਾਈ ਕੋ ਮਿਲਾ। ਇਸਕੇ ਬਾਦ NCST ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ ਕੋ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਯਾ, ਜਿਸਮੇਂ ਏਮਡੀ ਔਰ ਸੀਡੀਓ ਕੋ 18 ਅਗਸਤ ਕੋ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਨੇ ਯਾ ਸਿਵਿਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਸੰਹਿਤਾ (CPC) ਕੇ ਆਰਡਰ XVI ਰੂਲ 12 ਕੇ ਤਹਤ ਕਾਰੰਵਾਈ ਕੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਗਈ।

ਬੈਂਕ ਨੇ 1 ਅਗਸਤ ਕੋ NCST ਕੋ ਪਤਰ ਲਿਖਕਰ ਨੋਟਿਸ ਔਰ ਸਮਨ ਕੋ ਰਦ ਕਰਨੇ ਕੀ ਮਾਂਗ ਕੀ। 18 ਅਗਸਤ ਕੋ ਬੈਂਕ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਿ NCST ਕੇ ਸਮਕਸ਼ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੁਏ ਔਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਯਾ ਕਿ (i) ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿ ਬੈਂਕ ਕੋ ਨਹੀਂ ਵੀ ਗਈ; (ii) ਮਾਟੰਗੇਜ਼ ਵੈਧ ਥਾ ਔਰ ਡਿਫਾਲਟ ਪਰ ਬੈਂਕ ਕੋ SARFAESI ਕੇ ਤਹਤ ਸਿਕੁਯੋਰਿਟੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; (iii) ਸ਼ਿਕਾਯਤੀ ਵਿਯਕਿ ਕਾ ਸੰਪਤਿ ਪਰ ਕੋਈ

ਲੌਕਸ ਸਟੈਂਡੀ (ਹਕ) ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੁਯੌਂਕਿ ਵਹ ਨ ਤੋ ਮਾਲਿਕ ਹੈ ਔਰ ਨ ਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਮੇਂ; (iv) ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਮੇਂ ਵੋ ਸਿਵਿਲ ਸੂਟ ਲੰਬਿਤ ਹੋਨੇ ਜੈਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਥੀਓਂ ਕਾ ਦਮਨ ਕੀਯਾ ਗਯਾ, ਇਸਲਿਏ ਜਾਂਚ NCST ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ NCST ਨੇ ਇਨ ਤਰਕੀ ਕੋ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਤੇ ਹੁਏ 18 ਅਗਸਤ ਕੋ ਪਾਲਘਰ ਕੇ ਕਲੇਕਟਰ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਔਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧੀਸ਼ਕ ਕੋ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ।

ਇਸਕੇ ਬਾਦ NCST ਨੇ 22 ਸਿਤੰਬਰਕੋ ਏਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਯਾ, ਜਿਸਮੇਂ 15 ਦਿਨੀਂ ਕੇ ਅੰਦਰ ਏਕਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਮਾਂਗੀ ਗਈ ਔਰ ਕਹਾ ਗਯਾ ਕਿ ਸੰਪਤਿ ਕੀ ਨੀਲਾਮੀ ਤਕ ਕੋਈ ਕਾਰੰਵਾਈ ਨ ਕੀ ਜਾਏ, ਜਬ ਤਕ ਜਨਜਾਤੀਯ ਵਿਯਕਿਓਂ ਕੇ ਮਾਲਿਕਾਨਾ ਹਕ ਪਰ ਪੂਰਨ ਸਪਸ਼ਟਾ ਨ ਆ ਜਾਏ। 6 ਅਕਤੂਬਰ ਕੋ ਫਿਰ ਸੇ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਏਮਡੀ ਔਰ ਸੀਡੀਓ ਕੋ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਕੀ ਸੁਨਵਾਈ ਕੇ ਲਿਏ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਨੇ ਕਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ ਗਯਾ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਨ ਸਭੀ ਕਾਰੰਵਾਹੀਓਂ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਸੇ ਬਾਹਰ ਬਾਤਾਤੇ ਹੁਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਮੇਂ ਯਾਚਿਕਾ ਦਾਯਰ ਕੀ, ਜਿਸਮੇਂ NCST ਕੋ ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਜਾਂਚ, ਪ੍ਰਭੁਤਾਯ ਯਾ ਕਾਰੰਵਾਈ ਸੇ ਰੋਕਨੇ, 29 ਜੁਲਾਈ ਔਰ 6 ਅਕਤੂਬਰ ਕੇ ਸਮਨ ਤਥਾ 22 ਸਿਤੰਬਰ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਕੋ ਰਦ ਕਰਨੇ ਕੀ ਮਾਂਗ ਕੀ ਗਈ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਯਾਚਿਕਾ ਪਰ ਸੁਨਵਾਈ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਯਾ ਔਰ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟਸ ਕੋ ਚਾਰ ਸਸ਼ਾਹ ਮੇਂ ਜਵਾਬ ਦਾਖਿਲ ਕਰਨੇ ਕਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ। ਲੇਕਿਨ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਸ਼ਟਯਾ ਆਧਾਰ ਪਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਿੱਪਣੀਯਾਂ ਕੀੀ। ਜਸਟਿਸ ਦੱਤਾ ਨੇ ਕਹਾ, “ਪ੍ਰਾਇਮਾ ਫੇਸ਼ੀ, ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਕੇ ਤਥੀਓਂ ਕੇ ਸੰਦਰੱਭ ਮੇਂ SC/ST ਅਤਿਆਚਾਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਕੀ ਧਾਰਾ 3(1)(f) ਔਰ (g) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ, ਕੁਯੌਂਕਿ ਇਹੋਂ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾ ਕੇ ਮਾਟੰਗੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ/ਸਿਕੁਯੋਰਿਟੀ ਈਂਟਰੇਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਯਾ ਬਾਧਿਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਯਾ ਜਾ ਸਕਤਾ।” ਕੋਰਟ ਨੇ ਯਹ ਭੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਯਾ ਕਿ NCST ਕੀ ਕਾਰੰਵਾਹੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਸੇ ਸਮਨ ਜੋ ਏਮਡੀ ਔਰ ਸੀਡੀਓ ਕੋ

ਵਿਯਕਿਗਤ ਹਾਜ਼ਿਰੀ ਕੇ ਲਿਏ ਬਾਧੁ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੈ।

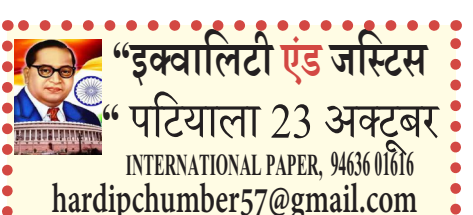
ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਗੇ ਕਹਾ, “ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾ ਕੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਕਾਰੀਓਂ ਕੋ NCST ਕੇ ਸਮਕਸ਼ ਵਿਯਕਿਗਤ ਰੂਪ ਸੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਨੇ ਕੀ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਕੇ ਲਿਏ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਾਰਣ ਦਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਯਾ ਗਯਾ ਹੈ।” ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਮੇਂ ਕੋਰਟ ਨੇ 2017 ਕੇ ਏਕ ਸਮਨਵਿਤ ਬੈਂਚ ਕੇਸ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆੱਫ ਇੰਡੀਯਾ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਿ ਆਯੋਗ ਕਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਯਾ, ਜਿਸਮੇਂ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੇ 2011 ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਸਟੇਟ ਆੱਫ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਹ (2011) 4 SCC 288 ਕਾ ਸੰਦਰੱਭ ਲਿਯਾ ਗਯਾ।

ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਹਾ ਥਾ ਕਿ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਕਾਰੀਓਂ ਕੋ ਰੂਨੀ ਰੂਪ ਸੇ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ, ਬਲਿਕ ਕੇਵਲ ਜਾਂਚ ਕੇ ਲਿਏ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੋਨੇ ਪਰ ਹੀ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਡ੍ਰੁਤ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਕਹਾ, “ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲੀਂ ਮੇਂ ਅਦਾਲਤੀਂ ਔਰ ਟ੍ਰਿਬੂਨਲੀਂ ਦੁਵਾਰਾ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਕਾਰੀਓਂ ਕੋ ਬਿਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਜਾਂਚੇ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਥਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀ ਹੈ... ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਕਾਰੀਓਂ ਕੀ ਵਿਯਕਿਗਤ ਹਾਜ਼ਿਰੀ ਅੰਤਿਮ ਉਪਾਯ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਹੋਨੀ ਚਾਹੀਏ, ਦੁਰਲੱਭ ਔਰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲੀਂ ਮੇਂ, ਜਹਾਂ ਯਹ ਪੂਰਨਤ: ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੋ।”

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਕੇ ਪਰਿਣਾਮਸਵਰੂਪ, ਕੋਰਟ ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ ਔਰ 6 ਅਕਤੂਬਰ ਕੇ ਸਮਨ ਤਥਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰੰਵਾਹੀ ਪਰ ਅਗਲੀ ਸੁਨਵਾਈ (5 ਫਰਵਰੀ 2026) ਤਕ ਸਟੇ ਲਗਾ ਦਿਯਾ। ਯਹ ਆਦੇਸ਼ ਨ ਕੇਵਲ ਏਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਕੋ ਤਤਕਾਲ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਬਲਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਸ਼ੇਤਰ ਮੇਂ SC/ST ਏਕਟ ਕੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਏਕ ਉਦਾਹਰਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਜ਼ੀਂ ਕਾ ਮਾਨਨਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਫੈਸਲਾ SARFAESI ਏਕਟ ਔਰ ਸੰਵੇਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਂ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇ ਮੇਂ ਸਹਾਯਕ ਹੋਗਾ। ਮਾਮਲੇ ਕੀ ਅਗਲੀ ਸੁਨਵਾਈ ਮੇਂ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟਸ ਕਾ ਜਵਾਬ ਔਰ ਰਿਜੌਂਡਰ ਦਾਖਿਲ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਗਾ।

“ਅਨਕਹੇ ਸ਼ਬਦ ਭੀ ਹੈਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ” - ਵ੍ਹਾਟਸਏਪ ਮੈਸੇਜ਼ ਕੋ ਲੇਕਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿਯਾ ਏ ਆਦੇਸ਼, ਕਹਾ FIR ਰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਗੀ!

ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਜੇ. ਮੁਨੀਰ ਏਵੰ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸ਼ਟਵ ਕੀ ਪੀਠ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਵੰਧ ਧਰਮ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਤੇ, ਲੇਕਿਨ ਏਕ ਅੰਤਰਿਨਿਹਿਤ ਔਰ ਸੂਕਸ਼ਮ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਤੇ ਹੈਂ।

ਇਲਾਹਾਬਾਦ- ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਉਚਚ ਨੁਯਾਯਾਲਯ ਨੇ ਏਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਨਾਤੇ ਹੁਏ ਕਹਾ ਕਿ ਏਕ ਵ੍ਹਾਟਸਏਪ ਸੰਦੇਸ਼, ਜੋ ਸਤਹੀ ਤੌਰ ਪਰ ਸਾਧਾਰਣ ਲਗਤਾ ਹੈ, ਉਸਮੇਂ ਸਾਂਪ੍ਰਦਾਯਿਕ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਨੇ ਔਰ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਓਂ ਕੋ ਆਹਤ ਕਰਨੇ ਕੀ “ਛਿਪੀ ਹੁੰਦੀ” ਕਸ਼ਮਤਾ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏਕ ਮਾਮਲੇ ਮੇਂ ਭਾਈ ਕੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਮੇਂ ਦੂਸਰੇ ਭਾਈ ਦੁਵਾਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਏਸੇ ਹੀ ਏਕ ਵ੍ਹਾਟਸਏਪ ਮੈਸੇਜ਼ ਕੋ ਲੇਕਰ ਦਰਜ਼ ਏਫਆਈਆਰ ਕੋ ਰਦ ਕਰਨੇ ਕੀ ਯਾਚਿਕਾ ਖ਼ਾਰਿਜ਼ ਕਰ ਵੀ, ਜਿਸਸੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋ ਮਾਮਲੇ ਕੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰਖਨੇ ਕੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ।

ਮਾਮਲਾ ਬਿਜਨੌਰ ਜਿਲੇ ਕੇ ਚੰਦਪੁਰ ਥਾਨੇ (ਕ੍ਰਾਇਮ ਨੰਬਰ 421/2025) ਕਾ ਹੈ। ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾ ਅਫਾਕ ਅਹਮਦ ਕੇ ਭਾਈ ਆਰਿਫ਼ ਪਰ 23 ਜੁਲਾਈ ਕੋ ਏਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ਼ ਕੀਯਾ ਗਯਾ ਥਾ। ਬਾਦ ਮੇਂ ਇਸਮੇਂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂਨ ਸਹਿਤ ਅਨੁਯ ਗੰਭੀਰ ਧਾਰਾਏਂ ਜੋਡੀ ਗਈ ਔਰ ਆਰਿਫ਼ ਕੋ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰ ਜੇਲ ਭੇਜ ਦਿਯਾ ਗਯਾ।

ਇਸ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਮੇਂ ਅਫਾਕ ਅਹਮਦ ਨੇ ਏਕ ਵ੍ਹਾਟਸਏਪ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੈਯਾਰ ਕਰ ਕਈ ਲੋਗੀਂ ਕੇ ਮੋਬਾਇਲ ਪਰ ਭੇਜਾ। ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਉਹੋਂਨੇ ਭਾਈ ਕੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਕੋ “ਏਕ ਝੂਠੀ ਕਹਾਨੀ” ਔਰ “ਤਥੀਓਂ ਕੋ ਜਾਂਚੇ ਬਿਨਾ ਫੈਲਾਯਾ ਗਯਾ ਮਾਮਲਾ” ਬਤਾਯਾ। ਸੰਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਯਹ ਭੀ ਕਹਾ ਗਯਾ ਕਿ ਇਸਸੇ ਉਨਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੀ “ਛਵਿ ਧੂਮਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਔਰ ਵਿਯਵਸਾਯ

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁਆ ਹੈ।” ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਦੇਸ਼ ਕੇ ਅੰਤ ਮੇਂ ਉਹੋਂਨੇ ਨੁਯਾਯਿਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਤਾਤੇ ਹੁਏ ਲਿਖਾ, “ਹਮੇਂ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਯਾਯਾਲਯ ਨੁਯਾਯ ਕਰੇਗਾ।” ਥਾਨਾ ਪ੍ਰਭਾਰੀ ਉਪਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਹ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੋ ਸਾਂਪ੍ਰਦਾਯਿਕ ਸੌਹਾਰਦ ਬਿਗਾਡਨੇ ਔਰ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਏਂ ਆਹਤ ਕਰਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਮਾਨਤੇ ਹੁਏ ਬੀਏਨਏਸ ਕੀ ਧਾਰਾ 299 ਔਰ 353(3) ਕੇ ਤਹਤ ਏਫਆਈਆਰ ਦਰਜ਼ ਕੀ।

ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾ ਕੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਯੰਦ ਸ਼ਹਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿਯਾ ਕਿ: ਉਨਕੇ ਭਾਈ ਆਰਿਫ਼ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾ ਆਰੋਪ “ਬਿਲਕੁਲ ਤੁਚਚ” ਥਾ ਕੁਯੌਂਕਿ ਏਫਆਈਆਰ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਭੀ ਮਹਿਲਾ ਕਾ ਨਾਮ ਉਲਲੇਖਿਤ ਨਹੀਂ ਥਾ।

ਵ੍ਹਾਟਸਏਪ ਪੋਸਟ ਮੇਂ ਕੋਈ ਭਡਕਾਊ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔਰ ਯਹ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਈ ਕੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਪਰ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਨੇ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ।

ਪੋਸਟ ਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾ ਕੋ ਨੁਯਾਯਿਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਮੇਂ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ।

ਏਫਆਈਆਰ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਕਟ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਯੌਂ ਮਾਨਾ whatsapp ਪਰ ਭੇਜੇ ਮੈਸੇਜ਼ ਹੋ ਸਕਤੇ ਹੈਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ

ਯਾਚਿਕਾ ਪਰ ਸੁਨਵਾਈ ਕਰ ਰਖੀ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਜੇ. ਮੁਨੀਰ ਏਵੰ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸ਼ਟਵ ਕੀ ਪੀਠ ਨੇ ਅਪਨੇ ਫੈਸਲੇ ਮੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਿੱਪਣੀਯਾਂ ਕੀੀ।

“ਅਨਕਹੇ ਸ਼ਬਦੀਂ ਮੇਂ ਛਿਪਾ ਥਾ ਜਹਰ”: ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਯਾ ਕਿ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੇ ਸੀਧੇ ਸ਼ਬਦ ਭਲੇ ਹੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਕਰਤੇ ਹੀਂ, ਲੇਕਿਨ ਉਸਕਾ ਅਸਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਪੀਠ ਨੇ ਕਹਾ, “ਏਫਆਈਆਰ ਮੇਂ ਉਡ੍ਰੁਤ ਪੋਸਟ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਵੰਧ ਧਰਮ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਤੇ, ਲੇਕਿਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਏਕ ਅੰਤਰਿਨਿਹਿਤ ਔਰ ਸੂਕਸ਼ਮ ਸੰਦੇਸ਼ (underlying and subtle message) ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਉਸਕੇ ਭਾਈ ਕੋ ਏਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੁਦਾਯ ਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਨਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ।”

“ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਏਂ ਆਹਤ ਹੋਨੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ”: ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੇ ਏਕ ਵਰਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇ ਲੋਗੀਂ ਕੀ ਭਾਵਨਾਏਂ ਆਹਤ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈਂ। ਪੀਠ ਨੇ ਲਿਖਾ, “ਇਨ ਅਨਕਹੇ ਸ਼ਬਦੀਂ ਕੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ ਪਰ (prima facie) ਏਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੁਦਾਯ ਸੇ ਆਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕੀਂ ਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਏਂ ਆਹਤ ਹੋਂਗੀ, ਜਿਨਹੋਂ ਲਗ ਸਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹੋਂ ਏਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੁਦਾਯ ਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਨਾਯਾ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ।”

“ਸਾਂਪ੍ਰਦਾਯਿਕ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਫੈਲਾਨੇ ਵਾਲਾ ਸੰਦੇਸ਼”:

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਗੇ ਕਹਾ ਕਿ ਯਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਮੁਦਾਯੀਂ ਕੇ ਬੀਚ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਪੀਠ ਨੇ ਕਹਾ, “ਯਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਏਕ ਏਸਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਅਪਨੇ ਅਨਕਹੇ ਸ਼ਬਦੀਂ ਕੇ ਕਾਰਣ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੁਦਾਯੀਂ ਕੇ ਬੀਚ ਸ਼ਾਨੁਤਾ, ਘ੍ਰਣਾ ਔਰ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾਏਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਯਾ ਭਡਾਵਾ ਦੇਨੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਖਤਾ ਹੈ।” ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਝਾਯਾ ਕਿ ਇਸਸੇ ਏਕ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗ ਯਹ ਸੋਚ ਸਕਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗ ਕਾਨੂਨ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਉਹੋਂਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਨਾ ਰਹੇ ਹੈਂ।

“ਯਹ ਧਾਰਾ 353(2) ਬੀਏਨਏਸ ਕੇ ਦਾਯਰੇ ਮੇਂ ਆਤਾ ਹੈ”: ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਯਦ ਧਾਰਾ 353(3) ਬੀਏਨਏਸ ਕੇ ਤਹਤ ਨਹੀਂ ਬਨਤਾ, ਲੇਕਿਨ ਯਹ ਏਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਪੀਠ ਨੇ ਅਪਨੇ ਨਿਰਣਯ ਮੇਂ ਲਿਖਾ, “ਯਹ ਕਾਰੰਯ ਧਾਰਾ 353(3) ਕੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕੇ ਦਾਯਰੇ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਤਾ, ਲੇਕਿਨ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ ਪਰ (prima facie) ਧਾਰਾ 353(2) ਬੀਏਨਏਸ ਕੋ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ।” ਯਹ ਧਾਰਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੁਦਾਯੀਂ ਕੇ ਬੀਚ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਔਰ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਨੇ ਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

“ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰਖਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ”: ਅੰਤ ਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਪਰ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਯਹ ਮਾਮਲਾ ਗਹਨ ਜਾਂਚ ਕਾ ਹਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੀਠ ਨੇ ਕਹਾ, “ਸੰਪੂਰਨ ਪਰਿਸਥਿਤੀਓਂ ਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੁਏ, ਹਮ ਇਸ ਰਾਯ ਮੇਂ ਹੈਂ ਕਿ ਯਹ ਏਕ ਏਸਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸੇ ਜਾਂਚ ਕੀ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਹੈ ਔਰ ਇਸੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਚਰਣ (incipient stage) ਮੇਂ ਹੀ ਰੋਕਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਤਾ।”

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕਤੀਓਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ - ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਨੇ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

- ਆਰਿਸ਼ਾ-** ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
- ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ-** ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
- ਵਿਧਵਾਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ-** ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
- ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ-** ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
- ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ-** ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”